

KS § 190/20

Remiss av Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen (SOU 2020:37)

KS2020.0271

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2020-09-23	170/20
2 Kommunstyrelsen	2020-10-12	190/20

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar ställa sig bakom socialnämndens yttrande och anta det som sitt eget yttrande till Arbetsmarknadsdepartementet gällande SOU2020:37 Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen.

Bakgrund

Skövde kommun har erbjudits möjlighet att svara på SOU2020:37 Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen. Regeringen önskar synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet. Ärendet har varit på remiss hos socialnämnden som inkommit med ett yttrande. Arbetsmarknadsenheten har erbjudits möjlighet att yttra sig men har meddelat att de avstår.

Regeringen tillsatte 2018 en särskild utredare med uppdraget att lämna förslag till en ny effektivare arbetslöshetsförsäkring för fler, som är grundad på inkomst istället för arbete. I juni gav regeringen ytterligare ett uppdrag som innebar att utredningen även skulle analysera och föreslå hur a-kassan kan trappas ned i takt med arbetslöshetens längd. Det nya förslaget ska även vara hållbart och fungera över tid oavsett nivån på arbetslösheten i landet och det ska fungera både i låg- och högkonjunktur, samt i extrema situationer som exempelvis en pandemi.

Det nya förslaget tydliggör än mer att det är en omställningsförsäkring mellan olika arbeten. Den stora förändringen är att dagens arbetsvillkor ska ersättas med inkomstvillkor och att ersättningens storlek och längd ska vara olika utifrån tidigare förankring på arbetsmarknaden, dvs ju längre du arbetat och ju mer du tjänat, desto mer i a-kassa och desto längre tid.

Enligt utredarens förslag ska man kvalificera sig till a-kassa om man under 12-månader har haft en inkomst på minst 120 tkr, undantaget ny- eller återinträdande på arbetsmarknaden som under minst fyra sammanhängande månader behöver tjänat 10 tkr/mån. Syftet med detta är bland annat att fler ska kunna erhålla a-kassa istället för kommunalt försörjningsstöd. Utredningens förslag på nya ersättningsnivåer innebär att en arbetslös kan få en ersättning mellan 5 tkr och 20 tkr/mån före skatt.

I nuvarande system finns ett stort efterskydd för de som har haft arbetslöshetsförsäkring, då de kan erhålla aktivitetsstöd vid deltagande i olika program hos Arbetsförmedlingen och det finns ingen bortre tidsgräns för detta. Utredningen föreslår att det även ska finnas en bortre tidsgräns för detta.

Yttrande

Det nya förslaget bedöms som positivt utifrån att fler och särskild de med svagare förankring på arbetsmarknaden lättare ska kunna kvalificera sig till a-kassa. Villkoren att kvala in idag är stränga och merparten av de arbetslösa som inte får a-kassa, är hänvisade till kommunens försörjningsstöd, vilket i sin tur ökar belastningen på kommunerna.

Ambitionen är att även personer med en svagare förankring på arbetsmarknaden ska ha lättare för att kvalificera sig för a-kassa, men det förslag på ersättning som dessa kommer få, kommer att ligga under försörjningsstödsnormen och flera kommer fortsatt att behöva söka kommunalt försörjningsstöd för att klara sin totala försörjning. Socialnämnden anser att regeringen bör ta hänsyn till försörjningsstödsnormen, som är en årlig nationell fastställd norm när de beslutar om lägsta ersättningsnivåer i a-kassan. Annars kommer varken kommunerna eller individerna uppleva att det blivit någon förbättring och risk finns att motivationen till att ansluta sig till a-kassa inte ökar.

Utredningen föreslår en snabbare avtrappning av a-kassan för att stimulera till att fler kommer i arbete. Detta kan komma att påverka kommunerna negativt då fler kan riskera att behöva söka försörjningsstöd tidigare. En snabbare avtrappning av ersättningen innebär inte självklart att fler kommer i arbete och särskilt inte de med svag förankring på arbetsmarknaden. Risk finns istället att kostnaderna för kommunalt försörjningsstöd kommer öka för denna grupp. Socialnämnden anser att regeringen bör ta hänsyn till gruppen med svagare förankring på arbetsmarknaden, att de kan behöva längre tid i a-kassa och arbetsförberedande insatser, innan de får ett nytt arbete.

Förslaget som lagts ska inte öka statens kostnader, utan ska vara så kallat kostnadsneutralt. Detta kan komma att innebära att även kommunernas kostnader för försörjningsstöd blir kostnadsneutralt. Inledningsvis för vissa grupper kan kostnaderna minska, men sedan öka både för de med svagare förankring på arbetsmarknaden och för de som har haft en starkare förankring på arbetsmarknaden, då även deras ersättning trappas ned. Nya grupper kan på sikt komma att behöva försörjningsstöd i och med att samtliga ska ha en nedtrappning av ersättning i a-kassan och avslut i tid.

Det trycks extra på att detta är en omställningsförsäkring och avgörande för att detta ska bli något positivt utifrån kommunalt perspektiv är att Arbetsförmedlingen ges möjligheter att tidigt, snabbt och effektivt arbeta med att få arbetslösa i nya arbeten eller utbildningar.

Handlingar

Remiss av Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen (SOU 2020:37)

Remiss, Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen (SOU2020:37)

SON § 57/20 Yttrande över remiss Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen
SOU2020:37

Skickas till

Arbetsmarknadsdepartementet,

a.remissvar@regeringskansliet.se med

kopia

jenny.oretun.wilnier@regeringskansliet.se